

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמא שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת ראה

פרשת ראה

"רֵאָה אֶנְכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה"

**מעשה אחד של האדם יכול להכריע את
כל העולם לכף זכות או לכף חובה**

התורה הקדושה אומרת לנו בפרשת השבוע "רֵאָה אֶנְכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה" הקב"ה מצווה את משה רבנו לקחת את שנים עשר השבטים וללכת בין שני ההרים, הר גריזים והר עיבל להעמיד שישה שבטים על הר אחד ושישה שבטים על הר שני ולמטה היו הכהנים והלוויים שהיו אומרים את הברכות והקללות, ארור לצד אחד וברוך לצד שני.

אם נתעמק בפסוק נראה דבר לא מובן, הפס' מתחיל רֵאָה בלשון יחיד וממשיך לְפָנֶיכֶם בלשון רבים, ידוע שהתורה מדקדקת דקדוק גדול בכל המילים בתורה ופה יש דבר לא מדוקדק, אם התורה אומרת "ראה" בלשון יחיד שתמשיך "לפניך" בלשון יחיד ואם התורה אומרת בלשון רבים "לפניכם" שתאמר גם "ראו" בלשון רבים, אם כך למה התורה מתחילה פה ראה בלשון יחיד וממשיכה לפניכם בלשון רבים?

אלא אולי חשבנו לפרש ולומר כך, הגמרא אומרת (קידושין מ.) לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה וכך גם פסק הרמב"ם (הל' תשובה ג, ד). היצר הרע מנסה להכניס את האדם למחשבה ומציאות שכל מה שקורה איתו בחיים, הוא אדם קטן ביותר, לא מעלה ולא מוריד, לא מוסיף ולא גורע. מתי שהאדם עומד בפני החלטות בחיים, יצר הרע מכניס בליבו של האדם שאז מה אם יעשה עבירה מי יראה אותו ומי ידע ממנו, נותן לו הרגשה שהוא קטן ואף אחד לא ישים לב לזה.

אבל התורה אומרת לנו שלא כך, זו עצת היצר הרע ותמיד יראה האדם את העולם כמו שני מאזניים חצי חייב וחצי זכאי, הכל עומד חצי בחצי וכל עם ישראל תלוי במאזניים. עשה מצוה קטנה ביותר אז הטוב יורד למטה ויותר חזק ועשה דבר גדול למען כלל עם ישראל, עשה ח"ו עבירה הוריד את המאזניים לצד שני לצד הלא טוב והחריב וקילקל את הכל.

על פי זה נבין, משה רבנו הולך לשני ההרים ושם את השבטים שישה שישה ואומר להם ברכה משקל טוב וקללה משקל לא טוב, משה מדקדק ואומר ראה בלשון יחיד שהאדם יסתכל שהוא לבד אבל לפניכם לשון רבים, אתה אחד אבל לכל אחד יש משקל במאזניים לטוב ולרע להוריד או להרים והאדם יכול לשנות את הכל, זה מה שמשה רבנו מלמד את עם ישראל, כל

מעשה של האדם לוקח לא רק אותו לבד, אלא את כל העולם לטוב או את כל העולם לרע.

**"את הברכה אשר תשמעו אל מצו ת ה'
אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום"**

**הכוח הגדול של השמיעה הראשונה
שהאדם שומע**

בפרשת השבוע הקב"ה אומר לבני ישראל "ראַה אַנְכִי נִתֵּן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה. אֵת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ" אם נשמע ונלך בדרך טובה אז תהיה ברכה ויהיה טוב, אם ח"ו לא נשמע ולא נלך בדרך טובה אז תהיה קללה. צריך להקשות קושיה למה התורה אומרת "אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ" צריך לומר "אשר תעשו" השורה האחרונה זו העשיה, השמיעה היא בהתחלה, קודם האדם שומע ובסוף הוא עושה את מה שעושה. אם כך למה התורה אמרה אשר תשמעו ולא אשר תעשו, למה התורה שמה את הדגש על השמיעה של הדברים?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, אנשים מזלזלים בכוח של השמיעה, לפעמים השמיעה יכולה להשפיע השפעה עצומה שאין כדוגמתה. השורש של כל דבר בחיים הוא השמיעה, אדם שידע לשמוע ולקבל את השמיעה יש לו כוח עצום וגדול.

המשנה אומרת (אבות ב, ח) **רבי יהושע בן חנניה אשרי יולדתו**, השבח הגדול של רבי יהושע בן חנניה אשרי האמא שילדה אותו, מסופר על אימו שהיא גרמה לו שיהא חכם, שהייתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירה ואומרת להם בבקשה מכם בקשו רחמים על העובר הזה שבמעי שיהיה חכם. והגמרא בירושלמי מספרת (יבמות א, ו) שאימו הייתה מביאה אותו בעריסה לבית הכנסת כדי שאוזניו ידבקו בדברי תורה אפילו שהוא לא מבין, העיקר שישמע דברי תורה וישפיע עליו השפעה גדולה ביותר. כך גדל רבי יהושע בן חנניה להיות אחד התנאים הגדולים בעם ישראל, שעוד מקטנותו הנפש שלו הייתה מקבלת רק דברי תורה ודברים רוחניים.

מתי שאדם שומע טוב, הנפש שלו מרוממת וחזקה בטוב, מתי שהאדם שומע דברים לא טובים והנפש שלו ניזונת מדברים רעים, יש בה שורש רע וכוחות רעים ביותר.

מסופר על אחד הצדיקים הגדולים שהיו בעם ישראל ה"בני יששכר", בזמן שהנכד שלו היה קטן הבני יששכר היה לוקח אותו ומלמד אותו קבלה, סודות של קבלה סודות של דברים גדולים וקדושים. אנשים שראו שכך הרב מלמד את הנכד שלו קבלה, אמרו לו הרב צדיק וקדוש אבל הילד קטן, למה אתה מלמד אותו דברים של קבלה כשהוא עוד לא יודע לקרוא

ולכתוב, קודם שילמד את היסודות של התורה חומש
משנה וגמרא, אחרי כן שילמד קבלה.

אמר להם הבני יששכר המשנה אומרת (אבות ד, כ)
הַלּוּמֵד יֵלֵד לְמָהּ הוּא דוֹמָה לְדָיו כְּתוּבָה עַל נֵיר חֲדָשׁ.
וְהַלּוּמֵד זָקֵן לְמָהּ הוּא דוֹמָה לְדָיו כְּתוּבָה עַל נֵיר מְחוּק.
אולי עכשיו הנכד שלי לא מבין מה שאני מסביר לו
בדברים של הקבלה, אבל הוא שומע את זה וזה נמצא
כבר בנפש שלו חזק ביותר, יעברו הימים והשנים ומתי
שילמד את זה יהיה לו קל כי הוא שמע את זה כבר
פעם.

וזה יסוד גדול, הקב"ה נותן לנו את הברכה והקללה
"אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ" הכל נמצא בהתחלה, השורש של
הכל והכוח הגדול נמצא בשמיעה הראשונה שהאדם
שומע.

**"וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אָתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנִתְּתָה אֶת הַבְּרָכָה
עַל הַר גְּרִזִּים וְאֶת הַקְּלָלָה עַל הַר עֵיבֵל"**

**לפני שנכנסו לארץ קיבלו מרצון בני
ישראל גם את תורה שבעל פה**

בפרשת השבוע הקב"ה אומר למשה רבנו "וְהָיָה כִּי
יִבְיָאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
וְנִתְּתָה אֶת הַבְּרָכָה עַל הַר גְּרִזִּים וְאֶת הַקְּלָלָה עַל הַר

עֵיבָל" מתי שבני ישראל יתקרבו לארץ ישראל ויגיעו ליד שני ההרים הר גריזים והר עיבל, משה רבנו יתן שם להם את הברכה והקללה. חצי מהשבטים עולים להר גריזים וחצי מהשבטים עולים להר עיבל, מצד אחד ואומרים ברכה ומצד שני קללה.

הייתה לנו קושיה חזקה למה היו צריכים לטפס על ההר למעלה, אם רוצים להגיד דברי חיזוק וברכה או לקלל שיעמדו למטה ויעשו, למה היו צריכים לטפס על הר גריזים ועל הר עיבל? ועוד שאלה אפשר לשאול, למה היו צריכים לחכות ארבעים שנה עד שנכנסים לארץ ישראל שאז הקב"ה יאמר להם את הברכות והקללות, למה לא לומר לבני ישראל בתחילת הדרך כשנכנסו למדבר?

אז חשבנו לתרץ שעלו דוקא על ההר, כי במתן תורה בהר סיני בני ישראל לא רצו לקבל את התורה והתחילו להתווכח איזו תורה לקבל, תורה שבכתב או תורה שבע"פ. אומרת הגמרא (שבת פח:): מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. את התורה שבע"פ כביכול לא קיבלו והיה ויכוח האם לקבל או לא, עד שהקב"ה כפה עליהם את ההר כגיגית ואז קיבלו.

לפני הכניסה לארץ, בני ישראל רצו להראות שהם לא צריכים שיכפו עליהם את ההר, אלא הם עולים על ראש ההר ושם מקבלים את הברכה והקללה מבלי

שישארו למטה, לכן עלו על ראש ההר ושם הקב"ה נתן את הברכה.

ודוקא לפני הכניסה לארץ אחרי ארבעים שנה במדבר משום שעכשיו זה זמן אחר, כי כל עוד היו במדבר אז קיבלו את המן וענני הכבוד שהיו שומרים ומגנים, מציאות שרגע רגע השם איתם והנחה אותם איך הולכים ולאן הולכים. מי שעשה חטא קטן לא קיבל את המן וענני הכבוד יפלטו אותו, הכל היה סגור ולא היו ברירות ימין או שמאל לאן לזוז. עכשיו לפני שנכנסים לארץ ישראל ונכנסים למציאות אחרת שכל אחד עושה מה שרוצה, פה היה צריך לעמוד ולהתרום.

"כִּי יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאֶחָד אַחֶיךָ בְּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצֶךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תֹאמַר אֶת לִבְּךָ"

**הכוונה בנתינת צדקה לחתוך את הסטרא
אחרא שמנסה לשלוט על הממון של
האדם**

בפרשת השבוע מובא העניין של הצדקה וצריך לדעת איך נותנים את הצדקה ומה צריך לחשוב בדעת מתי שנותנים צדקה. רבותינו הקדושים אומרים מתי שאדם נותן צדקה שידמיין בנפש שלו שהכסף שרוצה לתת זו האות י', החמש אצבעות בידו זו האות ה',

הזרוע של היד זו האות ו' והחמש אצבעות של האדם שמקבל את הצדקה זו האות ה' וכך האדם מחבר את שם י-ק-ו-ק-הכסף, החמש אצבעות שלו, הזרוע שלו והחמש אצבעות של המקבל. כך האדם מתי שנותן צדקה ידמיין בנפש שלו מתי שנותן צדקה את הי-ק-ו-ק, שמו של הקב"ה.

ויש עוד יסוד גדול שצריך כל אחד ואחד לחזק בנפש שלו חזק ביותר, צריך לדעת שהאות ק' היא האות היחידה שיש לה כמין ו' שיוורד לה באות למטה והיא האות היחידה שיוורדת מתחת לאותיות. מובא בספרים הקדושים שמהחלק הזה באות ק' שיוורד למטה, כוחות הסטרא אחרא מנסים לתפוס ולהחזיק בחלק של ה-ו' באות ק'. וזו המלחמה הגדולה של הסטרא אחרא להילחם עם החתיכה של ו' הזה באות ק', להיכנס ולהכניס שם כוחות לא טובים.

מתי שהאדם נותן צדקה, הוא צריך לדמיין בנפשו שאת אותו חלק של ו' שיוורד באות ק', הוא חותך כך שהאות ק' תהיה כמו האות ה' וכך יוריד את הכוח שלה. מתי שהאדם מכוון ככה חזק בנפש שלו, הוא עושה תיקון גדול ודבר נשגב בנפש שלו ומחזק חיזוק גדול ומוריד את הכוח של הסטרא אחרא.

ידוע מה שאומר השל"ה הקדוש שהרבה פעמים בממון של האדם, הסטרא אחרא באה ותופסת את הממון של האדם ונכנסת לתוכו ושולטת על האדם. ומהשליטה על הממון של האדם, היא נכנסת לאדם

ומזיקה לו היזק גדול ביותר. אבל מתי שהאדם נותן צדקה וחותר את האות ק' לאות ה' במחשבה, הוא גורם לחתוך את הכוח של הסטרא אחרא ומוריד את כוחה מן העולם ומרומם את הקדושה והטוב.

ובוודאי בימים אלו שנכנסים לחודש אלול וידוע מה שאומרים ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה על ידי צדקה שהאדם נותן בצורה קדושה ומתקן את העולם ומביא לעולם אור גדול והשפעה גדולה לעולם, על ידי הצדקה האדם מתקן את הסטרא אחרא שמנסה להיכנס לממון שלו ומשם לשלוט עליו ועל כל מה שיש לו.

”כִּי פִתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לִּי”

**כוח היד שנותנת צדקה לעורר את השם
הקדוש יל"י ולהקים חולה ממיטת חוליו**

בפרשת השבוע יש לנו את עניין הצדקה "כִּי יִהְיֶה בְךָ אֲבִיּוֹן מֵאֶחָד אֲחֵיךָ בְּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצֶךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תֹאמֵץ אֶת לִבְּךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחֵיךָ הָאֲבִיּוֹן. כִּי פִתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ.. תִתֵּן לוֹ וְלֹא יָרַע לִבְּךָ בְּתִתֶּךָ לוֹ כִּי בְגִלְלֵי הַדָּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ וּבְכָל מִשְׁלַח יָדְךָ". התורה הקדושה אומרת מתי שבא עני לאדם ומבקש צדקה, אסור לאדם לקפוץ את ידו ולא לתת לו צדקה, אלא יהודי חייב להשתדל ולתת צדקה לחבירו בכל כוחו.

אולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול שצריך לשים מול עניינו, הגמרא אומרת (ברכות ה:): רבי חייא בר אבא חלש, על לגביה ר' יוחנן א"ל חביבין עליך יסורין? א"ל לא הן ולא שכרן, א"ל הב לי ירך יהב ליה ידיה ואוקמיה. רבי חייא היה חולה ורבי יוחנן בא לבקר אותו, שאל אותו רבי יוחנן האם היסורים חביבים עליו, ענה לו רבי חייא שלא. אמר רבי יוחנן לרבי חייא שיתן לו את היד שלו, נתן לו רבי חייא את ידו והקים אותו.

הגמרא ממשיכה ומספרת ר' יוחנן חלש על לגביה ר' חנינא, א"ל חביבין עליך יסורין? א"ל לא הן ולא שכרן, א"ל הב לי ירך יהב ליה ידיה ואוקמיה. אם כך אנו רואים דבר של פלא גדול, הראשון שהיה חולה זה רבי חייא ורבי יוחנן בא אליו והבריא אותו, הקים אותו ממיטת חוליו. השני שהיה חולה זה היה רבי יוחנן, רבי חנינא בא אליו והקים אותו. אז צריך להקשות קושיה וכך גם מקשה הגמרא מדוע רבי חנינא היה צריך להקים את רבי יוחנן, הרי רבי יוחנן הוא הראשון שהקים את רבי חייא אז למה הוא לא הקים את עצמו והיה צריך שרבי חנינא יתן לו את ידו ויקים אותו?

אלא כתוב בספרים הקדושים י'הב ליה ידיה זה ראשי תיבות של השם הקדוש מע"ב שמות יל"י והשם הזה הוא סגולה לרפואה, מתי שיש אדם חולה השם הזה הוא סגולה להקים אדם מהחולי שחולה בו. אדם בריא שנתן ביד שלו צדקה, הוא יכול ללכת לאדם החולה ששוכב במיטה ולהגיד לו י'הב ליה ידיה שיתן

לו את היד שלו ואחרי שיתן לו את היד שלו, יש לו כוח להקים אותו ממיטת חוליו.

וסגולה זו היא סגולה בדוקה שראינו אותה במו עינינו כמה פעמים, אנשים שהיו חולים מאוד במצב קשה ובא אדם שביד שלו נתן הרבה צדקה ומחזיק את היד של החולה ששוכב במיטה ואומר **י'הב ל'יה י'דיה** שהן ראשי תיבות של **י'ל"י** יכול להקים אדם חולה ממיטת חוליו. כך גם ראשי תיבות הפס' **"י'ק-ו-ק ל'אֲרָךְ י'מים"** (תהילים צג, ה) הוא השם הקדוש **י'ל"י** שזוכים גם לאריכות ימים.

לכן האדם צריך להקפיד בכל כוחו לתת צדקה, יד שנותנת צדקה יש בה ברכה גדולה וסיעתא דשמיא גדולה ומתי שהיד הזו עומדת בפני חולה ונותנת לו יד ואומרים **י'הב ל'יה י'דיה** וגם **"י'ק-ו-ק ל'אֲרָךְ י'מים"**, יש כוח בזכות השם הקדוש **י'ל"י** שהאדם יקום ממיטת חוליו ויהיה בריא.

נמצאים ערב ראש חודש אלול, וידוע שתשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, אדם שנותן צדקה מעביר את רוע הגזירה. גם אם נכתבה על האדם גזירה קשה ביותר, בכוח הצדקה שנותן הוא מעביר את רוע הגזירה.

"כִּי פִתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לִוִּי"

צדקה שהאדם נותן בעולם הזה מצמיחה פירות לעתיד לבוא.

כתוב בספרים הקדושים מתי שהאדם נותן צדקה, הקב"ה לוקח את הצדקה שנתן וכמו שזורע אותה בשמיים, כל שנה הצדקה הזו נותנת פירות והקב"ה שומר אותן בשמיים לעתיד לבוא כשהאדם יעלה לשמיים יש לו את השכר של הצדקה שהוא נתן, לא כמו שנתן אלא כמו זרע שזרעו שצמחו ממנו פירות וזה מה שכתוב "כִּי כְאֶרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָה וּכְגֵנָה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ כֵּן ה' אֱלוֹקִים יִצְמִיחַ צְדָקָה וְתִהְיֶה נֶגֶד כָּל הַגּוֹיִם" (ישעיה סא, יא).

הקב"ה לוקח את הצדקה שהאדם זרע ונוטע אותה בשמיים שנתן פירות, וכשהאדם יבוא לעתיד לבוא יש לו מחסנים מחסנים של פירות מהצדקה שאדם זרע בעולם הזה והקרן קיימת לו לעתיד לבוא, שכר שהולך וגדל משנה לשנה ומיום ליום על ידי הצדקות שהאדם נתן.

חודש אלול

**מתי שצדיק יורד ממדרגתו וכבר אינו
מושלם יש בכוחו להושיע את בני
ישראל**

הגמרא אומרת (תענית כא:): בסורא הייתה מגפה של דבר ואנשים היו מתים בגללה, אבל בשכונה של רב לא היו מתים אנשים אפילו שבכל העיר הייתה המגפה של הדבר ומתו בכל העיר, אצל רב לא מתו. אנשים חשבו שלא מתים בשכונה בגלל הזכות של רב שמגינה על השכונה שלו ולכן לא מתים אנשים. בלילה אותם אנשים שחשבו כך שבגלל רב לא מתים אנשים בשכונה, חלמו שלא בגלל הזכות של רב לא מתים אנשים, בשביל רב זה דבר מועט אלא בזכות אדם שיש לו כלים לחפור קברים למתים והוא משאיל אותם בחינם ללא תשלום, בזכותו הקב"ה מציל את אותה שכונה.

ופה יש לימוד גדול וצריך להתעמק ולהבין את עומק הגמרא הזו, רואים שאם יש צדיק גדול שהזכויות שלו גדולות ועצומות, הקב"ה לא משתמש בכוח שלו לתת ישועות במקומות מסויימים, אבל במקומות שצריך ישועה הקב"ה לוקח אנשים שלא מושלמים, עם אנשים שעשו מצוות קטנות או עשו דברים קטנים, איתם הקב"ה פועל שתהיה ישועה בכוח הדברים

הקטנים. מתי שיש דבר מושלם וצדיקים מושלמים, עם זה הקב"ה לא פועל ועושה דברים מעל הטבע להושיע את העולם בזכותם.

ועל פי היסוד הזה שצריך להבין אותו טוב, אפשר לבאר ולומר כמה דברים. מתי שמשה רבנו עלה להר סיני להוריד את התורה ובזמן מתן תורה היו אלו רגעים קדושים ביותר, עם ישראל הגיעו לדרגה הגבוהה ביותר כמו שהעולם היה בזמן שהקב"ה ברא את האדם לפני שחטא ואכל מעץ הדעת. הגוף של אדם הראשון היה כמו מזבח לפני שחטא, דבר מקודש ומרומם ביותר וכמו שאומרת הגמרא (סנהדרין נט): שהנחש ראה את האדם שהמלאכים צולים לו בשר ונותנים לו יין וקינא בו, נבוא ונשאל איך יכל אדם לאכול בשר הרי הבשר של הבהמה הותר רק לנח, אם כך איזה בשר אכל אדם הראשון, אלא אדם הראשון היה כמו מזבח ואותו בשר היה כמו לעתיד לבוא שהקב"ה יעשה סעודה לצדיקים באחרית הימים כשהמשיח יבוא.

אדם הראשון היה בדרגה עצומה כמו שבני ישראל אכלו את המן, לחם של מלאכי השרת ומה שהיו חושבים כך היו טועמים במן, כך אדם הראשון ללא שום תאוה וללא רעב וצמא היה כמו מזבח ומה שהיה אוכל היה כמו הקרבה של קרבן על המזבח. אחרי כמה שעות שחטא ואכל מעץ הדעת, הוא קלקל את הכל וירד מהמזבח שהיה לדבר נמוך ביותר בעל תאוה

שיש לו רצון לאכול ולשתות, העולם כבר איבד את המיוחדות והקדושה שהייתה בו.

והרגע השני שבו הגיע העולם לדרגה הגדולה הזו, היה מתי שבני ישראל קיבלו את התורה והיו כמו מזבח, משה רבנו הגיע לדרגות עצומות ועלה לשמיים להוריד את התורה, הדבר המקודש ביותר החמדה הגנוזה שהייתה גנוזה בבית גנזיו של הקב"ה, הדבר שהקב"ה היה משתעשע בו שכל העולם עומד עליו "אם לא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאֶרֶץ לֹא שָׁמַתִּי" (ירמיה לג, כה) כל הברכה וכל הישועה, הכוח של כל העולם כולו נשען על התורה הקדושה שהיא המשענת לכל העולם.

ואת כל הדבר הגדול הזה נתן הקב"ה למשה רבנו, זה כמו אדם שיש לו יהלום יקר ביותר שקיבל מדורי דורות והיהלום הזה מגדיל ומעשיר אותו, נותן לו הילה וכבוד והאדם לוקח את היהלום ומוסר אותו לאדם אחר. כך הקב"ה לקח את התורה שהיה משתעשע בה ונותן אותה למשה רבנו עם סודות תורה שעד היום אנחנו לא יודעים את כל הסודות האלו, סודות שגם משה רבנו למד ושכח כמו שרבותינו אומרים שהקב"ה לימד אותו והשכיח אותם ממנו, ובכל דור ודור שמחדשים חידוש אנו מזכירים את אותה תורה ומחזקים אותה.

בזמן שמשה רבנו היה בהר סיני הגיע לשיא השלימות לדרגה הגבוהה ביותר, אחרי שנלחם עם מלאכי השרת שלא רצו לתת לו את התורה וניצח

אותם, הקב"ה אומר לו "לָךְ רַד כִּי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הָעֲלִית מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות לב, ז) משה רבנו יורד ורואה שבני ישראל עשו את העגל, חטא חמור ביותר אחרי שהגיעו לדרגה הגבוהה ביותר לפני ארבעים יום במתן תורה ואמרו על פסל מזהב "אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלֹף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות לב, ד) וכמו שהגמרא אומרת (שבת פח:): **עלובה כלה מזנה בתוך חופתה.**

משה רבנו מצד אחד עם הלוחות בידו ומצד שני רואה את בני ישראל שחטאו ועשו דבר לא טוב, כאן הייתה לו הזדמנות או להשאיר את התורה עם עם ישראל ולקדש אותם, לנסות שוב או לשבור את הלוחות הברית ולהתחיל את הכל מהתחלה, אומר משה רבנו צריך לשבור את לוחות הברית, כמו בגמרא (תענית כא:): שכוחו של רב היה גדול מאוד והאנשים בשכונה של רב לא מתו בגלל אותו אדם שהשאיל את הכלים לקבורה בחינם ולא בגלל רב. כך גם כוחו של משה רבנו היה עצום שאי אפשר לשער ולתאר, באותו מצב שהיה גבוה וגדול מכל דבר גשמי, לא יכל להגן על עם ישראל מכל דבר גשמי.

ואז משה רבנו שובר את הלוחות ויורד מגדולתו, עושה דבר כביכול שאין לו רשות לעשות ואפילו שעשה עניין שהוא לא פשוט כמו שהגמרא אומרת (שבת קה:): **והמשבר כליו בחמתו.. יאה בעיניך כעובד ע"ז** משה רבנו בכעסו שבר את לוחות הברית ואז ירד מגדולתו ומהמעלה שלו ואז יכל לפעול ולהושיע את

עם ישראל, בכה והתפלל לקב"ה שיסלח לעם ישראל אחרי חטא העגל, זמן מסוכן שבו עם ישראל יכל להיכחד מהעולם.

וואים פה מתי שצדיק בדרגות הגבוהות והקדושות ביותר, הוא לא יכול להושיע את האדם, אבל מתי שהצדיק יורד באיזושהי דרגה אז יש לו כוח להושיע בזכות צדיקים לא גמורים ולא מושלמים, שאז הקב"ה מושיע ומציל את העולם מדברים קשים.

ואפשר גם לתת ראייה ממה שהתורה הקדושה מספרת על נח, במשך מאה עשרים שנה נח בונה את התיבה אחרי שהקב"ה אמר לו לבנות אותה, כדי שאנשים יראו וישאלו אותו מה הוא בונה והוא יעורר אותם לשוב בתשובה כי הקב"ה עומד להביא מבול, אבל אנשים צחקו עליו ולא התייחסו אליו עד שהגיע המבול. אומר רש"י (בראשית 1, 1) אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. המים התחילו לרדת ונח עמד בפתח התיבה ולא ידע אם להיכנס או לא להיכנס עד שנדחף לתוך התיבה וניצל.

צריך לשאול הרי התורה הקדושה אומרת (בראשית 1, 1) **"נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדֹרֹתָיו"** אם כך איך היה מאמין ולא מאמין, הקב"ה אמר לו שיבוא מבול איך לא האמין מיד למה שאמר לו הקב"ה?

אלא אפשר להסביר על פי היסוד שאמרנו, נח החזיק בעצמו שהוא לא צדיק מושלם וכמו שמובא

ברש"י (שם) שיש מרבותינו שדורשים אותו לשבח ויש שדורשים אותו לגנאי. נח הרגיש בעצמו שהוא לא מושלם ואם כך הוא יכול בזכות עצמו להציל את הדור שלו מהמבול. לכן מאמין ולא מאמין, שהאמין שהוא לא מושלם ובזכותו אולי לא יהיה המבול ויניצלו כולם.

על פי זה אפשר להבין עוד יסוד גדול, התורה הקדושה מספרת לנו על כהן גדול ביום הכיפורים כשנכנס לקודש הקודשים זמן ומקום שהיו מהקדושים והחשובים לעם ישראל, כמו שמובא בספרים הקדושים שלמעלה בשמיים מעל מקום קודש הקודשים, שם נמצא כסא הכבוד של הקב"ה. הכהן גדול נכנס לקודש הקודשים ועושה שם את עבודתו במהירות ומתפלל תפילה קצרה שהקב"ה ירחם על עם ישראל, שתהיה שנה גשומה ולא שנה שחונה, שלא תפיל אשה את פרי בטנה, שלא תשמע תפילת עוברי דרכים, כל התפילה הקצרה שהיה מתפלל.

מובא בזוהר הקדוש (אחרי מות סז ע"א) שהיו קושרים חוטים מזהב לעקב של הכהן הגדול שאם ח"ו יחשוב מחשבת פיגול או יעשה טעות בהקטרת קטורת, הוא היה נופל וימות בתוך קודש הקודשים וכך יהיה אפשר למשוך ולהוציא אותו החוצה כי אסור להיכנס לשם. ומתי שהיה יוצא הכהן גדול מקודש הקודשים היה צריך לטבול, נבוא ונשאל על מה היה צריך לטבול, הרי אין טוהר יותר גדול מלהיות בקודש הקודשים במקום

המקודש ביותר, אם כך על מה כהן גדול שוב צריך לטהר את עצמו ולטבול?

אלא אפשר לבאר גם פה ולומר יסוד גדול, מובא בעניין נגעים שאם יש לאדם צרעת האדם הולך לכהן, הכהן רואה אם יש צרעת ומוציא את האדם מביתו כמה ימים, עד שאחרי כמה ימים הכהן שוב רואה אם זה עבר או מה יש לאותו אדם. אבל אם בא חתן ואומר לכהן שיש לו צרעת, התורה אומרת שנותנים לחתן כמה ימים שיהיה בביתו עד שקובעים שהוא מצורע. נשאלת השאלה איך יכול להיות שלחתן תהיה צרעת, הרי צרעת באה לאדם בגלל עבירות וחתן נמחלין עוונותיו, אם כך איך יש לחתן צרעת הרי כל העוונות שלו נמחלו?

אז רבותינו הקדושים אומרים מתי שאדם עולה לגדולה, או מתי שהאדם בצדקות גדולה, הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה אפילו על הדברים הקטנים. חתן שמחלו לו על כל עוונותיו, הקב"ה רואה אותו כצדיק ומדקדק איתו ויכול להיות שעשה עבירה קטנה כחוט השערה ועליה הקב"ה דן אותו ונתן לו את הנגע צרעת בגופו.

וכך נבין גם על הכהן גדול, הכהן גדול מגיע למעלות הקדושות והגדולות ביום הכיפורים ובמיוחד מתי שנמצא בקודש הקודשים. אבל מתי שהוא נכנס לשם ונמצא בקדושה גדולה, אז הקב"ה מדקדק איתו יותר כחוט השערה על כל דבר קטן ביותר. וכמו שרבותינו

הקדושים אומרים "וּסְבִיבוּ נְשֹׁעֵהָ מֵאֵד" (תהילים נ, ג) מפה שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה אפילו על הדבר הקטן ביותר, לכן מיד איך שיוצא מקודש הקודשים צריך לטבול כדי לטהר את עצמו, כי על פי מעלתו וקדושתו גם על דברים קטנים ביותר שלא נקראים חטא אצל אדם אחר, אצל הכהן זה נקרא פגם וחטא ולכן הוא צריך לטבול ולקדש שוב את עצמו. אנחנו נמצאים בפתח של חודש אלול, חודש אלול זה הזמן הגבוה ביותר שהקב"ה נתן לנו לקדש ולרומם את עצמנו, לפני יום הדין ראש השנה ויום הכיפורים. וידוע שכל המהות של חודש אלול התחילה מתי שמשה רבנו עלה לשמיים לבקש מהקב"ה מחילה על חטא העגל ולבקש את הלוחות השניים.

עלה משה רבנו לשמיים והזהיר את בני ישראל שלא יעשו טעות שוב כמו הטעות הראשונה שעשו ואז במשך כל חודש אלול בני ישראל היו יושבים ומחזקים את עצמם בקדושה וטהרה גדולים ביותר. אומרים רבותינו באותם ימים היו בחרטה גדולה ובשברון לב גדול, בחוסר ידיעה האם הקב"ה יסלח להם ומשה רבנו יצליח, האם יקבלו שוב את התורה ומהשברון לב והחרטה הזו היו תוקעים בשופר.

וצריך לדעת שבתקיעת שופר יש עומק גדול להגיד מה שיש בפנים, בתקיעה האדם מוציא את האויר שיש לו, את הכוח הפנימי שלו כלפי חוץ, כביכול לסמל שאנחנו מוציאים את הלב שלנו בחוץ וצועקים לקב"ה

שאנחנו מתחרטים ומבקשים מחילה שהלב שלנו הפנימי מבקש שליחה מהקב"ה על מה שעשינו, זה העומק של תקיעת שופר.

ובני ישראל יום יום בחודש אלול היו בוכים ומתפללים שמשה רבנו יצליח, ביום הארבעים שהוא יום כיפור שעליו נאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז, ל) אמר הקב"ה למשה "סלחתי כדברך" (במדבר יד, כ) שקיבל את החרטה והתשובה של עם ישראל.

מאז נהיה חודש אלול כזמן של חרטה, זמן שמשה היה בשמיים ובני ישראל בכו והתפללו וביקשו חרטה ועוד הזדמנות מהקב"ה לתת את הלוחות השניים, לתת הזדמנות שניה לעולם ועל כל מה שעשו, אז הקב"ה הסכים ביום כיפור ונתן לבני ישראל הזדמנות שניה את לוחות הברית.

למרות שלוחות הברית השניים לא היו כמו לוחות הברית הראשונים שהיו בדרגה גדולה יותר "והלחת מעשה אלהים הַמָּה וְהַמְּכַתֵּב מִכְּתַב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלְּחָת" (שמות לב, טז) הלוחות הראשונים היו לוחות של הקב"ה והלוחות השניים היו לוחות שהקב"ה אמר למשה רבנו "פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים פְּרָאשָׁנִים" (שמות לד, א) שהוא יביא את הלוחות איתו ויעלה איתם לשמיים ואז יכתבו את התורה, במעלה נמוכה יותר מהלוחות הראשונים שהיו של הקב"ה.

אך בכל אופן על אף שסלח הקב"ה, הוא לא מחק את חטא העגל אלא שם אותו בצד, כמו אדם שחטא ואכל מעץ הדעת הקב"ה לא מחל והעביר על זה שאכל, אלא הקב"ה שם את זה בצד שנהייתה מיתה בעולם. בכל דור ודור כל מה שבא לאדם בחיים והוא מתמודד, הוא מתקן את חטא אדם הראשון ואת חטא העגל שנשארו בצד ולא נמחקו, תיקון שלא נגמר על כל יהודי ויהודי לתקן את זה. מתי שיהודי מתנהג כשורה ונלחם עם עצמו לתקן את הדברים שעושה, אז המעלה שלו גדולה ביותר.

**בחודש אלול האדם יכול להשלים ולתקן
את כל המצוות הלא שלימות שעשה
במהלך השנה**

צריך לדעת את המעלה של חודש אלול כי מתי שהאדם יודע ומעריך דבר, הוא נותן לו ערך גדול. מתי שהאדם לא יודע את העומק של הדבר והמהות שלו, הוא לא מעריך את הדבר ומאבד את הכוח שלו. לכן אומרת הגמרא (שבת י'): **אמר רב הנוטן מתנה לחבירו צריך להודיעו**, אדם שנותן לחבר שלו מתנה צריך ליידע אותו את הערך של המתנה שהיא יקרה ועולה הרבה כסף או שיש לה סגולות מיוחדות ויכולות גדולות, צריך להסביר מה הכוח שיש במתנה. כי ברגע שיש לאדם דבר והוא לא יודע את ערכו, הוא לא יודע איך להשתמש במה שיש לו.

ברבות הימים והשנים התרגלנו שחודש אלול זה חודש שתוקעים בשופר, אומרים סליחות אחרי כן יש את ראש השנה מבקשים סליחה אחד מהשני, יום הכיפורים יום שכולם בחרדה, אחרי כן חוזרים לשגרה ולחיים הרגילים, אבל זו טעות חמורה שאין שני לה ועצת היצר הרע.

צריך לדעת שחודש אלול זה חודש מיוחד שיש בו כוחות עצומים וגדולים ביותר, זה לא עוד חודש כמו כל חודשי השנה. רבותינו הקדושים דורשים ואומרים שארבעים יום מהיום הראשון של חודש אלול עד יום כיפור הן כנגד ארבעים סאה המידה של המים שצריכה להיות במקווה, כל רגע וכל שעה בימים אלו זה כמו חלק מהמים שבמקווה שטובלים בו וידוע שמקווה שחסר בו קצת מהכמות מים שצריכה להיות, המקווה פסול. כך גם אם מפספסים שעה בחודש אלול, אז מפספסים את הכשרות של המקווה.

החודש הזה הוא חודש מיוחד של מחילה וסליחה, שכל רגע מהרגעים של החודש הזה הוא זמן וחלק מהטהרה של האדם. מתי שבני ישראל חטאו בחטא העגל, זה היה זמן קשה ורע שהקב"ה רצה למחוק את עם ישראל מהעולם ולהקים עם אחר במקום עם ישראל, אבל משה רבנו עמד והתפלל, בכה וביקש מחילה מהקב"ה. ביום א' באלול כשעלה משה רבנו לשמיים לבקש סליחה על עם ישראל ולרצות את הקב"ה, בני ישראל בארץ כל יום היו שוברים את ליבם

ומבקשים מחילה וכפרה על מה שחטאו בעגל והיו תוקעים בשופר.

ואז ביום הארבעים שזה יום הכיפורים, הקב"ה אמר למשה רבנו "סַלַחְתִּי כְּדַבַּרְךָ" (במדבר יד, כ) ומאז, הזמן הזה של חודש אלול נהיה זמן של כפרה ותשובה שכל אחד עובד על עצמו לסדר ולטהר את כל הדברים הרעים שעשה במשך כל השנה.

בזמן הזה האדם יכול לשנות את הכל, זה זמן שהמהות שלו היא מהות של שינוי וזה טמון בכל רגע בימי חודש אלול שיש זמן לתקן ולשנות את כל מה שעשינו במשך כל השנה כולה. יש גם מצוות ומעשים טובים שעשינו אבל לא בלב שלם וככה הם לא יכולים לעלות לפני הקב"ה, אדם שהולך וקונה למלך מתנה והמתנה לא שלימה אי אפשר לתת למלך מתנה לא שלימה, זה ביזיון גדול. אדם שנותן למלך שעון מקולקל זה דבר חמור וביזיון למלך שיכעס מכך, צריך לתת שעון טוב שעובד ולא שעון מקולקל. אדם שנותן למלך תמונה, צריך לתת תמונה שלימה ולא עם זכוכית שבורה.

זה זמן לתקן את כל המתנות שנתנו, אם נתנו מתנה תפילה או לימוד תורה שהם לא שלמים, הזמן לתקן ולהשלים את הכל זה חודש אלול. ידוע מה שמובא בגמרא (פסחים לד.) לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש, ששם היו זורקין פסולי חטאת העוף. בבית המקדש היה מקום ליד המזבח כמו לול קטן שבו היו

שמים ושומרים את כל הקורבנות שהיו באים להקריב והיה בהן פסול.

אומרים רבותינו הקדושים כמו שיש למטה בארץ כך יש גם בשמיים, כמו שבארץ היה לול קטן שבו היו שמים את כל הקורבנות הפגומים והפסולים, כך גם בשמיים יש את המזבח הגדול שמיכאל המלאך עומד ומקריב את כל קורבנותיהם של עם ישראל, כל מצוה וכל מעשה טוב שאדם עושה מיכאל המלאך מקריב אותו לפני הקב"ה ואם האדם עשה מעשה או מצוה לא שלימים, שומרים אותו בלול הזה בשמיים את כל הדברים הלא שלמים שהאדם עשה.

בחודש אלול כשהאדם עושה תשובה ומוריד מהלב שלו את כל הדברים הקשים ונדבק בקב"ה, אז הקב"ה לוקח מהלול הזה את כל המצוות הלא שלימות שהאדם עשה, את התורה שהאדם למד בלי אהבה לקב"ה ובלי יראת השם, וכך הקב"ה מוסיף על הלול את האות א' שמסמלת אלופו של עולם, את הקב"ה ומהלול נהיה אלול.

זו התשובה והתיקון שעושים בחודש אלול שמוסיפים את האות א' ונהיה "אֲנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי" (שה"ש ג, א) בחודש זה בהכנעת הלב מתקנים ומשלימים את כל מה שעשינו במהלך השנה כולה, את כל התפילות הלא שלימות, את המצוות והמעשים הטובים שעשינו לא בשלימות, שכך יעלו לפני הקב"ה בערב ראש השנה על ידי המלאך מיכאל ויקריב אותם

אשה להשם בשלימות גדולה. כל אחד יעבוד על עצמו בחודש אלול לתקן את עצמו, להכניע וליישר את עצמו ואז כך יתקן את כל המצוות שיעלו לנחת רוח שלימה לפני הקב"ה.

עיר המקלט של השנה

מור זקננו רבי יעקב אבוחצירא "אביר יעקב" אומר שחודש אלול הוא עיר המקלט של כל השנה כולה. אם אדם ח"ו חטא במשך כל השנה כולה ועשה דברים לא טובים, הוא יכול לברוח לתוך חודש אלול. חודש אלול הוא כמו עיר מקלט שאדם רצח נפש בשוגג ובורח לעיר מקלט ומתי שהוא בעיר מקלט אסור לגאול הדם לפגוע בו כך חודש אלול, מי שבורח לתוך חודש אלול גם אם טעה במשך השנה ועשה דברים לא טובים, מתי שנמצא בתוך חודש אלול ונשאר עמוק בפנים ולא יוצא מהמסגרת של חודש אלול, שומר על עצמו בקדושה וטהרה על פי התורה בחודש אלול, אי אפשר שיקרה לו אף רע וינזק, ככה אומר רבי יעקב אבוחצירא.

ואולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, הגמרא מספרת (בבא מציעא פה.) על רבי הקדוש שנענש ביסורים גדולים, פעם אחת רבי הקדוש יצא לשוק והיה שם עגל שעמד לפני שחיטה, רץ העגל לרבי הקדוש נכנס בתוך הבגדים של רבי וביקש ממנו שיציל אותו, שלא ישחטו אותו. דחף אותו רבי ואמר לו לך כי לכך נוצרת, העגל נוצר לשחיטה והוא לא יכול לעזור לו. הגמרא אומרת

שעל זה רבי נענש ביסורים גדולים במשך שלושה עשרה שנים. שואל הגאון מוילנא למה רבי נענש הרי באמת העגל נוצר לשחיטה, אם כך למה באמת היה צריך רבי הקדוש להיענש בעונשים כל כך קשים?

אלא מתרץ הגאון מוילנא ברגע שביקש העגל רחמים ונכנס בין בגדיו של רבי לתוך ד' אמותיו, בתור מנהיג של עם ישראל היה צריך רבי לרחם על העגל הזה ולומר שלא ישחטו אותו עכשיו, אולי לאחר מכן או בכלל שלא ישחטו, היה צריך להראות לו משהו של רחמים.

אותו דבר גם אנחנו, ברגע שטעינו וחסאנו במשך השנה אבל אנחנו באים לקב"ה בזמן הזה ונכנסים בין רגליו ואומרים לקב"ה שירחם עלינו ויסלח לנו, נכנסים לחודש אלול ומבקשים רחמים כמו העגל הזה אף שעל פי דין מגיע לנו עונש ומבקשים רחמים, הקב"ה חייב לסלוח לנו. נכנסים בתוך רגליו של הקב"ה ומבקשים ישועה, שימחל ויסלח לנו, שישמור ויגן עלינו, הקב"ה חייב לשמור ולהגן.

לכן חודש אלול הוא העיר מקלט של כל השנה, מתי שטעה במשך השנה יכול להתחבא בחודש אלול, אבל אם הוא יוצא רגע אחד מחודש אלול מותר לגואל הדם לפגוע בו, מותר למידת הדין לפגוע באדם אם יצא מהחסות של השמירה של חודש אלול.

גם אם ח"ו התנהגנו בדרך לא טובה נדע איך לשמור את חודש אלול ולא לצאת מהמסגרת של חודש אלול

בשום פנים ואופן, כי אם נשמרים חזק בתוך המסגרת הזו, הקב"ה עוזר לאדם, מרחם ומציל אותו גם אם על פי הדין מגיע לו עונש, יש מידת הרחמים שמרחמת על האדם ומושיעה אותו.

ל"ט ימים לתקן את ל"ט הקללות שנתקלל העולם

הימים האלה מחודש אלול עד ערב יום כיפור זה זמן של תשובה, שהאדם צריך לתקן את כל החטאים והעוונות, הדברים הלא הגונים והלא טובים שהאדם עשה. כבר מאז שמושה רבנו עלה לשמיים להוריד שוב את התורה ובני ישראל עשו תשובה על חטא העגל, נשרש בכוח של הימים האלה זמן של תשובה וכפרת עוונות.

ידוע שהחטא הראשון שהיה בעולם זה חטא אדם הראשון בעץ הדעת, שם היה הקלקול הראשון שהיה בעולם ומהקלקול הזה נסתובבו כל הדברים הרעים, כל ההידרדרות ומה שקיין הרג את הבל, כל הרע שנהיה בעולם הסתובב סביב חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת.

מתי שאדם הראשון אכל מעץ הדעת, הוא הוריד את העולם לירידה הגדולה ביותר שהעולם היה בה ומשם חזר למצבו הקודם כמו בבריאת העולם רק פעם אחת, במתן תורה כשבני ישראל קיבלו את התורה. אבל מיד לאחר כמה ימים, בני ישראל חטאו ועשו את

העגל ואיבדו את המדרגה והמעלה הגדולה שהייתה להם בבריאת העולם.

העולם נברא קדוש ונקי, בדרגות המרוממות ביותר, אדם הראשון היה במקום הגבוה ביותר ללא יצר הרע, האוכל שאדם הראשון היה אוכל היה כמו מזבח שמקריבים עליו קרבן, ללא רעב וצמא בלי תאוה, דבר רוחני שמלאכי השרת היו מתקנאים בו, מקנאים בדרגה הגבוהה שהיה בה.

אבל אחרי שאדם הראשון שמע על הפיתוי שהנחש פיתה את חוה ואכל מעץ הדעת, כל המהות של העולם התקלקלה ואדם הראשון הביא מיתה לעולם, חזרה לאדם התאוה שאדם רעב וצמא, שהאדם רוצה דברים, הרע נכנס בתוך האדם וההתמודדות עם הרע נהייתה קשה ביותר.

ואז הקב"ה קילל את העולם ל"ט קללות, עשר קללות הקב"ה קילל את אדם הראשון, עשר קללות הקב"ה קילל את חוה, עשר קללות הקב"ה קילל את הנחש ותשע קללות הקב"ה קילל את האדמה, אלו שלושים ותשע הקללות שהקב"ה הוריד לעולם בזמן שאדם הראשון חטא ואכל מעץ הדעת, הוריד את המהות של העולם למקום קשה ומקום רע.

וכנגד אותן ל"ט קללות יש גם את הל"ט אבות מלאכה שאדם צריך להיזהר בהן ולשמור את השבת וכך הל"ט מלאכות האלה שהאדם שומר, מזככות את הל"ט קללות האלה ובזכות שמירת שבת והטהרה

של שבת מרימים את העולם מהמקום הנמוך שאדם הראשון הוריד את העולם בחטא עץ הדעת.

הכוח של שבת קודש הוא לזכך ולהרים את האדם מהמקום הנמוך, שבת קודש היא דבר גבוה ביותר ששומרת את האדם ומרוממת אותו כמו סולם להרים אותו ממקומות נמוכים למקומות גבוהים וגדולים, כמו שהגמרא אומרת (שבת קיח:) אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו.

אם כך ל"ט הקללות שנתקלו אדם, חוה, נחש והאדמה הן הקללות הקשות והמדרון של העולם "בְּעֵצָב תִּלְדִּי בָּנִים", (בראשית ג, טו) "אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעֵבֹרְךָ" (שם, יז) "בְּזַעַת אֶפְיךָ תֹאכַל לֶחֶם" (שם, יט). רוב הדברים הקשים שיש בחיים הם סביב הקללות האלה. האדם צריך לתקן את עצמו ולהביא את המהות שלו למה שהיה אדם הראשון לפני שחטא ואכל מעץ הדעת, כל המהות של האדם בחיים היא לתקן את חטא עץ הדעת.

מתי שחטא עץ הדעת יתוקן אז "מִלֶּאֱהָ הָאָרֶץ דָּעָה אֶת ה'" (ישעיה יא, ט) העולם יחזור לקדמותו לנקודה הראשונה של טוהר שהיה בבריאת העולם, כמו שבני ישראל הגיעו במתן תורה לנקודה הגבוהה שקידשו את עצמם והיו מקודשים ברמה הגבוהה ביותר.

צריך לדעת מה שרבותינו הקדושים אומרים, הימים האלה מראש חודש אלול עד ערב יום הכיפורים יש ל"ט ימים בלי יום הכיפורים, כנגד ל"ט מלקות

שהתורה הקדושה מצווה אותנו לתת למי שעבר על אחד החטאים והעוונות. אדם שעבר על אחד העוונות התורה אומרת שנותנים לו ארבעים מלקות חסר אחת, נותנים לו ל"ט מלקות ובמכה הארבעים מרימים את השוט אבל לא מורידים אותה עם המכה.

ואומרים רבותינו שהארבעים מלקות חסר אחת זה כנגד כל יום מחודש אלול עד ערב יום כיפור, בכל יום יש כוח כמו מכה מל"ט המלקות שנותנים לאדם. היום הארבעים שהוא יום הכיפורים, לא צריך להלקות כי הנשמה של האדם בתוכה עושה תשובה. המלקות הן כנגד הגוף הגשמי וכשמגיעים למכה הארבעים כשמרימים את היד עם השוט, הנשמה של האדם לבד עושה תשובה ומתקרבת לקב"ה.

לכן בכל יום בחודש אלול, האדם יספור את הימים וישים בדעתו שכל יום הוא מלקה כנגד המלקות שהוא צריך לקבל על החטאים והעוונות שחטא ח"ו ובכל יום מתקן ומזכך את עצמו מאחד מהחטאים עד יום הכיפורים יום הארבעים שבו מרימים ולא נותנים את המכה כמו שהיה בזמן בית המקדש שהיו נותנים את המלקות. מתי שהאדם יחשוב ויתעמק בדברים, הקב"ה יתן שכר ויעלה לפניו כמו שעשה את הדבר ממש. מתי שאדם לומד דבר וחושב עליו, מצייר בנפש שלו את הדבר בדיוק "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ" (הושע יד, ג), הקב"ה מעלה לו כמו שקיים ועשה את הדבר ואז הקב"ה יטרה את האדם וירומם אותו.